

ብዓለ ጥምቀት

11 ጥሪ 2012 ዓ.ም. (1/20/202)

“መጻክ ቃል እምደመና ዘይብል ዝንቱ ውእቱ ወልደየ ዘአፈቅር ሎቱ ስምዕም”

ንባባት: ቲቶ 2:11-14,3:4-7፥ 1ዮሐ 5:1-9 ግ.ሐ. 10:34-39፥ ዮሐ 1:29-34።

- ምስባክ:**
1. ርእይከ ማያት እግዚአ፥ ርእይከ ማያት ወፈርሁ፥ ደንገፁ ቀላይተ ማይት ወደምፀ ማይትሆሙ። መዝ. 76:16
 2. ባሕርኒ ርእየት ወንየት ወዮርዳኖስኒ ገብኦ ድኅረሁ አድባር አንፈርዕፁ ከም ሓራጊት።መዝ.113:34

ብዓለ ጥምቀት መድኃኒና ክርስቶስ ዘኪርና ነብዕል አሎና። ነዚ እዋን ፍሉይ ዝገብሮ ዘመነ ልደት ሓሊፉ ሓዲስ ምዕራፍ ኣብ ሕይወት ኢየሱስ ዝጅምረሉ ብምኻኑ እዩ። ናይ ክርስቶስ ጥምቀት እናዘከረና እንከሎና ከም ክርስትያን ጥቕሚ ምስጢረ ጥምቀት ፈሊጥና ነቲ ኣብ ጥምቀት ዝአቶናዮ መብጽዓ ክንሕድሶን ክነብሮን ይሕግዘና ፍሉይ ብዓል እዩ።

ኣብ ትንቢተ ኢሳያስ 40:1-11 ዘሎ እንተ ኣንብብና ናይ ተስፋን መጽንግንን ንህዝበ ኣምላኽ ዝተዋህበ ንርኢ። ጽሑፍ ኢሳያስ ብምልኡ ንክርስቶስ እዩ ዘመልክት ንሱ እቲ ቅቡእ ኣምላኽ ክንሓዊ ኢሉ ኣብ መንጎና ዘሎ እዩ። ብዝያዳ ምስኡ ዘሎና ርክብ ከጽንዕን ሰላምና ክሓድስን ምሳና አሎ። ኢሳያስ ከምዚ እናበለ ይገልጽ “ንሕዝቦይ አጸናንፁ እወ ንሕዝቦይ አጸናንፁ ነቶም ዝተበጀዎም ሕዝቢ ኒዙ ብኃይሊ ኺገዝእ ይመጽእ አሎ። ንሱ ንመጓሰኡ ኸም ንሳ ይከናኸነን ንዕይወቱ አኪቡ ኣብ ሕቕፉ ይስከመን ነተን ዜጥብዋ ድማ ብህድኣት ይመርሐን” ይብል። እዚ እዩ እቲ ክርስቶስ ብመንፈስ ቅዱስ ዝተቐብአሉ ኣብ ጊዜ ጥምቀቱ ብአምሳል ርግቢት ኣብ ልዕሊኡ ወሪዱ ንአገልግሎት ክወፍሪ ዝተዋህቦ።

ቅ. ጳውሎስ ኣብ ቲቶ ዝጸሓፉ “ንሕና ብዝገበርናዮ ግብሪ ጽድቂ ዘይኮነስ ብምሕራቱ ማለት በቲ ኻልአይ ልደት ዚህብ ምሕጻብን ብመንፈስ ቅዱስ ብምሕዳስን አድኃነና፥ ብጸጋኡ ጸዲቕና ብተስፋ ናይ ዘለዓለም ሕይወት ወረሰቲ ምእንቲ ኸንኸውን ብመድኃኒና ኢየሱስ ክርስቶስ ገይሩ ንመንፈስ ቅዱስ ኣብ ልዕለና ኣብዚኹ አፍሰሶ” (ቲቶ 2:5-7) እናበለ ምስጢር ጥምቀትና የዘኻኸረና። ክርስቶስ ብጥምቀቱ ንኣና መንጪ ጸጋ ጥምቀት ቀደሰልናን ከፈተልናን። ብጥምቀቱ ገሩ ኸአ ድሮ ድሕነትና ጀመሮ። ኣብ ክርስቶስ ብምጥምቕና ጉዕዞ ድሕነትና ጀሚርና።

ዮሐንስ መጥምቕ ቅድሚ ንሱ መስሕ ወይ ሓደ ካብቶም ዓበይቲ ነብያት ከምዘይኮነ ከም ዝመስከረ፥ ኢየሱስ እቲ ንሱ ብዛዕብኡ ዝተዛረቦም ከምዝኾነ ይነግር። ዮሐንስ ወንጌላዊ ንጽባሒቱ እናበለ ይነግር። ከምኡ ካብታ መጀመርያ ዝነገራ ክሳብ መርዓ ኣብ ቃና ዘገሊላ ዝተገብረላ ዕለት ሸውዓተ መዓልቲ ከም ዝኾነ ይገልጽ። እዚ ኸአ ነቲ ኣብ ዘፍጥረት ዘሎ ሸውዓተ መዓልታት ፍጥረት ንምምልካት እዩ። ኣብ ቀዳመይቲ ምዕራፍ “ንጽባሒቱ” ዝብል ቃል ሰለልተ ጊዜ ተጠቒሱ ንረኽቦ በዚ ኸአ ኣብ ራብዓይ መዓልቲ ናይ ሶምን የምጽአና። ድሕርዚ ኣብ መንጎ ካልእ የእቱ ሽዑ ነቲ ኣብ ቃና ዝተገብረ መርዓ ኣብ ሳልሳይ መዓልቲ እናበለ ይነግር እዚ ኸአ ምስቲ አቕዲሙ አርባዕተ ዝበሎ እዩ በዚ ኸአ ሻብዓይ መዓልቲ ይኸውን። ኣብ ወንጌል ዮሐንስ ቊጽሪ ሸውዓተ ፍሉይን ዓሚቕን ትርጉም አለዎ።

የላቲን መጥምቅ ኢየሱስ ይላል። ምስ ረአዮ “እንሆ ኃጢአት ዓለም ዜርሕቕ ገንሸል አምላክ” እናበለ ነቶም ምስኡ ዝነበሩ ኣብ ኢየሱስ ክሳገሩ ሓቢርዎም። እዚ ሓደ ካብቲ ኣብዚ እንምሃር እዩ ንሰባት ኣብ ክርስቶስ ከም ዝበጽሑ ምግባር ብግላዊ ጥቕሚ ወይ ምትላላ ንኣና ጥራሕ ከም ዝኸተሉ ከይንገብር ምጥንቃቕ የድልየና። ኣብ ክርስቶስ ክነብጽሑም ሓላፍነት ኣሎና። ኣብዚ መጀመርያ ምዕራፍ ወንጌል የላቲን ሓደ ፍሉይ ነገር እንርእዮ ከኣ ንኢየሱስ ካልእ ስም ክውሃቦ “ገንሸል” ክብሎ ንርኢ ኣብ ቀጻሊ ኸኣ ይጥቀመሉ።

ስለምንታይ እዩ “ገንሸል” ዝብሎ? ኣብ ስርዓት ፋሲካ ኣይሁድ ሓደ ካብቲ ቀንዲ እቲ ዝብላዕ ገንሸል ዝብል እዩ። እዚ ነቲ እስራኤላውያን ካብ ባርነት ግብጺ ቅድሚ ምውጽኦም መልአኽ ብዝሃቦ ትእዛዝ መሰረት ነፍስወከፍ ስድራ ሓደ በግዕ ወይ ዕዮት ክትሓርድ እሞ ካብቲ ደሙ ኣብ ማዕጽኦም ክለኸዩ ከምኡ ነቲ በግዕ ክብልዕዎ ዝእዘዙ እሞ ብእኡ ዝድሓኑ ዘዘኻኸር እዩ። እዚ ኣብ መራሕ ዕለት ኣይሁድ ምልክት ነጻነትን ሓደ ካብቶም ቀንዲ ብዓላት ኮይኑ ይዝከር።

ንኣና ኣብዚ እሞን ኣብ ክርስቶስ እንኣምን ሓዲስ ምልክት ነጻነት ኣሎና። ኢየሱስ ሰዋዕን መስዋዕትን ኣብ ምስዋዕ ኮይኑ ሞቱን ትንሣኤኡን ሓዲስ ኪዳን ኣብ መንጎ እግዚአብሔርን ህዝቡን ጀሚሩ። ኣብ ኩሎም ወንጌላውያን ከም እንረኽቦ ኣብ ጸሎተ ኃሙስ ኣብ ጊዜ ድራር ገንሸል ከም ዝተበልዐ ዝነግር ኣይንረክብን ምኽንያቱ ሓዲስ ገንሸል ስለ ዘሎ፣ ንሱ ነቶም ብጸቱ እንኩም ብልዑ፣ እንኩም ስተዩ ነቲ ኣነ ዝህበኩም እንገራን ወይንን እናበለ ሂብዎም። በዚ ደም ናይ እዚ ገንሸል ኢና ድሕነትን ነጻነትን ረኺብና።

እዚ ገንሸል ዝብል ነቲ ኣብ ኢሳያስ 53:7-10 ዘሎ ናይ እቲ ከም ገንሸል በጃ ዝኸውን ዝሳቕ ኣገልጋሊ ዝብል የዘኻኸር። ኣብ ራእይ 5:7 ከምኡ 17:14 ብዛዕባ እቲ ዕዉት ገንሸል ንጽልኢ ኣብ ዓለም ዝስዕር ይዛረብ። ገንሸልና ክርስቶስ እዩ ንሱ ምእንቲ ድሕነትና በጃ ሓሊፉ በዚ ኸኣ ደቂ ሰማይ ገሩ ምስ ሰማያዊ ኣቦና ዓሪቕና። እዚ ገንሸል ሎሚ እውን ኣብ መስዋዕተ ቅዳሴ ዕለት ዕለት ይስዋእ ኣሎ። እሞ ተሳትፎና ኣብ መስዋዕቲ ክርስቶስ ክሳብ ክንደይ እዩ፣ ሎሚ ርእስና ንርኣ።

ጥምቀት እምብኣር ናይ ኢየሱስ ምልኪ ኣብልዕሊ ርእሱ እዩ ዘመልክት። “ንሱ እቲ ብዛዕብኡ ሓደ ሰብኣይ ብድኅረይ ኪመጽእ እዩ፣ ንሱ ብቕድመይ ስለ ዝነበረ ይዓብየኒ እዩ ዝበልኩኹም እዩ”። እዚ ኣብቲ መባእታ ወንጌል የላቲን ከም እንረኽቦ ቃል እግዚአብሔር ቅድሚ ፍጥረት ዓለም ከም ዝነበረ ዝነግር እዩ (ብሓቂ ክንርእዮ ከሎና ንኢየሱስ ብቐርብ ብዕድመ ይዓብዮ እዩ)። የላቲን ስለምንታይ የጠምቕ ከም ዝነበረ ይገልጽ። ኢየሱስ ብደቂ ኢስራኤል ክፍለጥ ንማለት እዩ። ጥምቀት የላቲን ሕድገት ኃጢአት ኣየውህብን እዩ ጥምቀት ክርስቶስ ግን ሕግደት ኃጢአት ይህበና። ቀጺሉ ብዝጸረር ዝመስል ክሳብ እዚ እውን ኣይፈለጥክዎን ይብል እዚ ግን ምስቲ ናይ ካልኣት ወንጌላውያን ዝጋጮ ይመስል ምኽንያቱ ስለስቲኦም ወንጌላውያን የላቲን ናይ ቀረባ ዘመድ ከም ዝኾነ እዩም ዘዘንትዉ።

ድሕርዚ የላቲን ከምቲ ኣብ ማቴዎስን ሉቃስን እንረኽቦ ብዛዕባ ጥምቀት ኢየሱስ ይዛረብ። ንሱ ባዕሉ መንፈስ ቅዱስ ካብ ሰማይ ከም ርግቢ ኣብ ልዕሊኡ ኺዓልብ ከሎ ረኣኹ ይብል። በዚ ኸኣ ነቲ ቀጻሊ ርክብ ምስ እግዚአብሔር ኣብኡ ዘለዎ ይገልጽ። ርግቢት ኣምሳል ሓዲስ ሕይወት እያ እዚ ኸኣ ኣምሳል እታ ንኖኅ ማይ ኣይኒ ደው ከም ዝበለ ዝገልጽ ቆጽሊ ዘምጽአትሉ እዩ። እቲ የላቲን ከጠምቆ ዝሓተተ ንሱ ብመንፈስ ቅዱስ ከጠምቕ እዩ። የላቲን መጥምቕ ንዝርኣዮ ክድምድም እንከሎ “ኣነ ኸኣ ረኣኹ ንሱ ወዲ ኣምላክ ምዃኑ ድማ መስከርኩ” እናበለ ይገልጽ።

ነፍሱ ወከፍና አብ ጥምቀትና መንፈስ ቅዱስ ተቐብሎና ኢና። እዚ ንሕና ዝተቐበልናዮ መንፈስ ቅዱስ ንሱ እዩ ንኢየሱስ አብ ኩሉ መሲሓዊ ተልእክኡ አብ ዝልዓለ ጥርዙ ክሳብ ሞት አብ መስቀል ዘብጽሖ። እዚ መንፈስ እዚ አሰር ክርስቶስ ስዒብና አብ ኩሉ ስርሑ ምስኡ ኮና መንግስቱ ክንሃንጽ ዘበራትዓና እዩ።

ጥምቀት ብዙሕ ትርጉም ክውሃቦ ይክአል እዩ እቲ ቀንድን ልዕሊ ኹልን ግን ዳግም ምውላድ እዩ። አብ ጥምቀት ከምብሓዲስ ተወሊድና፡ ሓደስቲ ፍጥረት ኮና፡ እዚ ብሓቕ ሓደስቲ ምዃን ዝገልጽ ካብ ሕጂ ንድሓር ካብቲ ዝነበርናዮ ፍሉይት ኮና አሎና።

ፍላጎታት ብዛዕባ መስርት ተፈጥሮና ክሃረቡ እንከለዉ ከም አብ ስነ ህላዌና (Ontological) ከም ዝምስረት ይገልጹ። ንሕና ብስነህላዌና ሰብኡት ወይ አንስቲ ኢና፡ ብስነ ህላዌ ሰባት ኢና። ሰብ ሓንሳብ ምስ ተፈጥረ እቲ ዝተፈጥሮ እዩ ሰብአይ ናብ ሰበይቲ ወይ ሰብ አብ እንሰሳ ክልውጦ ዝኸእል የለን። ስነህላዌና ብዘይካ አብ ምስጢራት ዘይግሃስ ዘይብጻሕ እዩ።

ዝተጠመቐና ኩልና ካልኣይ አብ ሓዲስ መለኮታዊ ሕይወት አምላኽ ብኢየሱስ ክርስቶስ ዝተወለድና ኢና። እዚ ሕይወት ብኃጢአት ብቀዳሞት ወለድና አዳምን ሔዋንን አጥፊእናዮ፡ ምስኡ ዕርክነት ምስ አምላኽ አጥፊእና። ናይ ጥምቀት ተሓድሶና ከምቲ ናይ ሓደ ገዛ ብምልቕላቕ እነገብሮ ለውጢ አይኮነን ዘምጽአልና። አብ ጥምቀት ጨሪሽና ንልወጥ Ontologically ሓደስቲ ፍጥረት ንኸውን። ድሕሪ ጥምቀት መንፈስ አምላኽ አባና አብ ውሽታዊት እንታይነትና ይሓድር እሞ ደቂ አምላኽ ይገብረና፡ ስለዚ አባላት ህዝቡ አብዚ ምድሪ ኮና ዓድና ሰማይ ኩሉ አብቲ መወዳእታና ዝኾነ መንግስተ ሰማይ ዝዓለለመ ይኸውን።

ሎሚ ንኹልና ጽቡቕ አጋጣሚ እዩ አብ ጥምቀትና ክነስተንትን። ጥምቀትና ሓደ ቅድሚ ዓመታት ሓንሳብ ዝተቐበልናዮ ብእኡ ክርስትያን ዝኾና አይኮነን። ጥምቀት ከም ሓደ ስርዓት ሓንሳብ እትገብሮ እሞ አባኻ ተአምራት ዝፍጽም አይኮነን። ጥምቀት ንምሉእ ሕይወትካ ዕለት ዕለት ክትገብሮን ክትሕድሶን መብጽዓ አቲኻ ጀማሪ ጉዕዞ ሓዲስ ሕይወት እዩ። ጥምቀት መጀመርያ መስርሕ አብ ሰውነት ክርስቶስ ዝኾነት ቤተ ክርስትያን ክትዓቢ እትፍልሞ እዩ።

ጥምቀት መጻዋዕታ እዩ።አብ ሓዲስ ሕይወት ተወሊድና ኢና፡ ብወገና ነዚ ዝተዋህበና ክነብሮ ጽወዓት ኢና። አብ ሕይወትና ከም ሓደ ዝጠብቕ ነገር ዝተዋህበና ነገር አይኮነን ንምሉእ ሓዲስ መገዲ ሕይወት ብምልኣት ክነብሮ ዝተዋህበና ፍሉይ ጸጋ እዩ። እዚ መጻዋዕታ ዕድመ አይኮነን ትእዛዝ እዩ። መጻዋዕታ ጥምቀት ዕድመ እዩ ነቲ ዝተቐበልናዮ ጥምቀት ክነብሮ ዝእዝዞና አብ ውሽጡ ከአ ነቲ ኩሉ ፈተናታትን አብ እንነብሮ ሕይወት ዝገጥመና ዝሓዘ እዩ።

ጥምቀትና ተመክሮ ማኅበር እዩ። ናይ ግሊ ወይ ናይ ስድራ ጉዳይ አይኮነን ወላ እኳ ክነብዕሎ እንከሎና ከምኡ ዝመስል መልክዕ እንተ አለዎ። አብ ሕይወት ቤተ ክርስትያን ንጡፍ ተሳታፍነት እምበር ሰማዕን ዘይዋላእን ምዃን ንጥምቀትና የደስክሎ እዩ። ንቤተ ክርስትያን እንታይ ኸገብረላ እምበር እንታይ ክትገብረለይ ዝብል መንፈስ አጥፊእና አብ ኩሉ ሕይወት ቤተ ክርስትያን ክንዋላእ ጥምቀታዊ ሓላፍነትና ይግድደና እዩ።

ኩልና ሕያው ምስክር ወንጌል ክንከውን ጽወዓትን ሕሩያትን ኢና። ጨው ዓለም፡ አብ እምባ ዝተደኮነት ከተማ፡ ንኹሉ እተብርሀ መብራህቲ ክንከውን ዝተጸዋዕና ኢና። ጥምቀትና መወዳእታ ዘይብሉ መጻዋዕታ አሰር አሰር ኢየሱስ ክትጉዓዝ ዝዕድም እዩ። ሎሚ እምብኣር ነቲ አብ ጥምቀት ዝአቶናዮ ኪዳን እንሕድሰሉ እዩ። ንተልእኮ ክርስቶስ ክንቅጽሎ ስንድሞት ከምዝኾና በዚ ብሩኽ መዓልቲ ክነረጋግጽ ይግባእ።

አምላኽ ንነፍሲ ወከፍና ክንርድኡን ኡብ ግብሪ ክነውዕሎን ዘሎና መደብ አለዎ። ንሱ ኸአ ዘደንቕ መደብ ሰላም እዩ። ብጥምቀት ዝጀመረ እሙን ኮንካ ክሳብ ኡብ ሰማይ ምስ አምላኽ ኡብ ዘለዓለማዊ ሕይወት ብምልኡት እትለብሶ እትጉዓዞ ሕይወት ስለ ዝኾነ ዕለት ዕለት ምሉእ ተአምኖ ገርካ ዝንበር ሕይወት እዩ።

ኦ አምላኽ ንኦና ንደቕካ ካብ ማይን መንፈስ ቅዱስን ዝተወለድና እሙናት ኡብ ጸዋዕታና ኮና ክነብር ሓግዘና ንበሎ። ንኹሉ መብጽግና ሓዲስና እሙናት ደቁ ኮና እንነብረሉ ጸጋ ይዓድለና። ዓድና ዓዲ ሰላምን ፍቕርን ይግበረልና።

ብሩኽ ብዓለ ጥምቀት

አባ ንጉሠ ፍሥሓ